

adtak számára sok impulzust az előttünk álló, világot meghódító forma-egység kitermelésénél. Ez a formavilág, amelyet szélteben és tévesen «Bauhaus-stílus»-nak neveznek, a geometrikus konstrukciók és anyag-, szín- és fénykombinációk, lehetőleg gazdaságos alkalmazása mindig gyakorlatias, célszerű és szakszerű épületmegoldással együtt. Alakítási módszerének főelemei: 1. a vonatkozások (a formaelemek egymáshoz való függélyes és vízszintes viszonya); 2. az áthatások (a térbeli síkok keresztveződésénél, pl. üvegfelületeken tükrözéssel vagy másként elért hatása a testek látszólagos áthatolásának); 3. az ismétlődés (önmagukban egyszerű elemekké summázott épületek sorozatban való ismétlése) és végül 4. az ellentétes feszültségek kiegyenlítése (sohasem csak vízszintes elemek, mint pl. Corbusiérnél, hanem mindig függélyesek és vízszintesek kifeszített egyensúly-állapotban). És még más minden, de minek erről beszélni? A helyesen látó publikum érzi, a «moderne» pedig leutánozzák anélkül, hogy értelmét sejtjenék.

Gropius könyve, minden felesleges szöveg nélkül, csak az ábrákhoz fűződő szakszerű és szabatos magyarázattal, hozzá építészetének legjavát a legjobb fényképekben. Gyönyörű teljesítményei ezek a Bauhausban együttesen dolgozó kollektív szellemnek, bravúros megvalósításai az absztrakt művészetben felvetett esztétikai hatásoknak.

Molnár Farkas.

JAN TSCHICHOLD: EINE STUNDE DRUCKGESTALTUNG. AKADEMISCHER VERLAG. Dr. F. Wedekind, Stuttgart.

Az egyórás könyvek sorozatában Tschichold, a kitűnő grafikus és reklámtervező, a müncheni mesteriskola tanára, a legújabb munkáit tartalmazó képekönnyvet ad ki. Hosszas teoretizálás nélkül érdekes jó és ellenpéldákkal az új tipográfia lényegét általánosan érthető módon megmagyarázza. Rövid, pregnáns aláírások, természetesen a legjobb szedéssel, a nyomtatás legjobb példáit mutatják be. Az igazi és a «hamisított» korszerű tipográfiai alakítást ilyen módon leszögezni igen időszerű, mert az egyre szaporodó utánzók és tanulatlan követők között erre a közönség igen rá van utalva. A könyv anyaga igen tartalmas és széles körre terjed, kiállítása mintaszerű. Ezüst címlapja különösen magas nyomdai teljesítmény.

Molnár Farkas.

DER PULSSCHLAG DEUTSCHER STILGESCHICHTE. AKAD. VERLAGSANSTALT DR. FRITZ WEDEKING. STUTTGART. Dr. G. G. Wiesner könyve azon a szellemtörténeti felfogáson alapszik, hogy egy és ugyanazon időben minden mindennel összefügg s minden esemény és eredmény ugyanazon szellemet leheli. Ez a könyv egyike azoknak, amely ezt a felfogást élénk szemléltető módon: képekkel és grafikonokkal is alátámasztja. Másodszer érzi ez a könyv és nagyon helyesen leszögezi, hogy bizonyos sztereotíp hullám-

szerű visszatérések állapíthatók meg a szellem történetében. Nagyon helyesen látja és igazi alapos-sággal fejti ki Wiesner azt is, hogy a két pólus, melyek között a fejlődés ingadozik: az individualizmus és a kollektívizmus. Eredményeit — éppen úgy, mint a nálunk és rövidesen Németországban is ismert Ligeti Pál-féle teória — a képzőművészetből vezeti le. Felismeri az építészet és festészet jellegének különbségében ugyanazt a két végletet, amit a társadalmi életben rendnek és szabadságnak nevezünk. A magyar könyv szerzőjével szemben Wiesner azzal marad hátrányban, hogy vizsgálatá kisebb korra és csak egyetlen országra vonatkozik és így bár részleteiben intímabb, de az egész történelmet átfogóan meg nem magyarázza. A jelen s főként az indulófélben lévő jövő meghatározásával adós marad.

• H A L Á L O Z Á S •

DIVALD KORNÉL (1872—1931). A magyar művészeti irodalomnak, a magyar műtörténelmi kutatásnak pótolhatatlanul nagy vesztesége a Divald Kornél halála. Váratlanul, munkabírásának és munkásságának legszebb lendületéből ragadta el a halál akkor, mikor már-már kisímultak és járt utakká váltak azok a csapások, miket ő vágott a magyar mult repkénnyel, dudával benőtt, elvadult szépségeihez. Ő volt az első műtörténeti kutató, aki gyalogszerrel járta be a felvidéki falvakat. Fáradhatatlanul tárta fel a régi értékeket és mindazt az értéket, mindazt a kincsét, emléket, mely a multunk nagyságának, műveltségünk eleven-ségének tanubizonysága. Ismerte a legkisebb faluban eldugott szárnyasoltárt, kelyhet, szentségtartót is. Fáradhatatlanul gyűjtött tárgyakat, adatokat, jegyzeteket, írott emlékeket. Nagy energiával, rátermettséggel dolgozta fel a gyűjtött anyagot tanulmányainak értékes sorozatában. Művészet-irodalmi munkái különböző újságokban, szaklapokban és külön kötetekben jelentek meg.

Különös érdeme, hogy olyan úton járt, melyet előtte senki sem taposott. Olyan területeket kutatott fel, melyet előtte senki sem ismert. Olyan magyar értékeket fedezett fel, melyekről előtte senki sem tudott. Különös érdeme, hogy amit felkutatott úgy tette közkincsé, hogy arra a magyarság öntudatát, magabecsülését erősítette.

És amilyen szíves, lelkes tudós és művész volt, olyan derűs és tiszta volt ő mint ember is. Törékeny kis fizikumán csak esillogó, tüzes fekete szemében lobogott az ő szenvedélyes, minden szépségbe szerelmes lelke.

Ez a lélek most ellobbant. Elvesztettük őt, aki multunkkal összekötött minket és a mi jövőnket...

HELYREIGAZÍTÁS. Legutóbbi számunkban közöltük két budapesti automata-büffé portáljának a képét. A 24. oldal felső képén közölt bejáró tervezője Bálint Ferenc, társtervezője és készítője Teichner Ádám.